

Conclusio.

Hogyha pediglen ez közönséges, egyenlő akaratból concludált és definiáltatott végezésünket, öt várasul mind az nemes és közrendről valót, valamely mester-, avagy míves-ember maga negédségéből in toto vel in parte violálná, avagy felbontaná, meg nem állaná, elsőben 12 magyar forintra büntetessék az tisztviselőktől, egyetértvén, ha azzal nem gondol, vakmerőségre vetemedvén. másodsor rajta érettetik, tisztitől priváltassék és fosztassék meg. Ha *Szigeten* vagy *Husztton*, avagy akarhul magát valaki opponálná az tisztek ellen, *huszti kapitány* uram iuxta poenam supra praescriptam büntesse érdeme szerint. Hogyha pedig az tisztek, úgymint az nemes hadnagy és az birák meg nem büntetnék az engedetleneket az végezés szerint, 24 forintra büntetessenek az várasoktól, azmint egyenlőben concludáltak. In cuius rei testimonium, roburque perpetuum communi suadente iustitia sigillum nostrum authenticum apponi curavimus. Datum in praedicto oppido Sziget, die et anno in supranotatis.

Scripta per manus *Georgii Szalay* de *Szigeth* s k.

Eredetije Mármaros-Szigethen az öt koronaváros közös levéltárában.

UTASITÁS A MAROSUJVÁRI SÓKIKÖTŐ SZÁMVEVŐJE RÉSZÉRE 1669-BŐL.

Instructio pro egregio Georgio Lipseii de Alba-Julia rationistae nostro Portugiensi, quomodo se in officio suo gerat hoc anno praesenti 1669..

1. Reversálisa kezünknel lévén, azért azt szeme előtt viselje s minket hűségesen igyekezzék szolgálni:

2. Ez esztendőben az *tordai*, *kolosi*, *széki* és *dési* sónak százát adja el 22 tall. Az *vizaknainak* peng százát tall. 16, vagy ha úgy nem veszik tall. 15 adja el, minket megtanálván felőle.

3. Azmely sókat meghánynak, azok bizatnak kötelességire, adja el úgy, azmint eladhatja, hogy azokban is kárunk ne legyen.

4. Az szokás szerint minden száz sóra mü nem többet, hanem csak egyet acceptáltatunk az régi szokás szerint.

5. Az *szállító bér* ordinarie az szerint légyen: *tordai* sónak százától fizessen fl. numero 10, *kolositól* nro 12, *székitől* nro 14, *désitől* fl. nro 16, *vizaknaitól* 7. Mindazonáltal az alkalmatosság tanítja meg, mint kell augeálni, vagy minuálni.

6. Mind az öt akna savát ne feljebb, hanem cum den. 15 váltassa be mi számunkra.

7. Senkinek ha egy-testvér-atyjafia volna is, mi engedel-münk nélkül csak egyetlen egy sót is el ne bocsásson, alioquin magán vétetjük meg lucrumát; lucruma peng ez szerint sót bocsáthat: az *tordai* sónak százától adjanak tall. nro 10, az *kolosinak* tall. nro 9, az *székinék* tall. nro 8, *désinek* nro 5, az *vizaknainak* tall. nro 6. Az darabokat alkalmazzassa iuxta suam valorem..

8. Az *sóvágók iratása* után való napi sójokat az kamóra-ispánoknak igaz czédulájuk szerint, sine lucro, bocsássá el annak idejében, az mi engedelmünkéből.

9. Ha mi onnét az portusról valakinek conferálnánk sőt, vagy pénzt, ha szintén parancsolatunkat viszik is, semmit sem adjon, valamég szerelmes házastársunknak értésire nem lészen az dolog.

10. Az proventust adminisztrálja oda, azhová fogunk parancsolni.

11. Magának rationistaságára az régi fizetis adatik meg; készpénz tall. 22, búza cub. sax. 30, bor urna 40, zab cub. sax. nro 20.

12. Mivel az *tordai* papoknak s másoknak is járt deputációjok, azokat is annak idejében bocsássá el az régi szokás szerint.

13. Az *portusnak kapuja* bezároltatván, minekünk mindjárt rátiót adjon és pro sui expeditione exactorunktól vegye rátiójának extractusát; az examenben jelen legyen inspector hivünk.

14. Ország számára minden *hajótól* egy-egy tallért vegyen, az articulus continentíája szerint, és adminisztrálja praefectusunk kezében.

15. Mivel az portusi *pajták**), azmint magunk is látjuk, igen rosszak, azoknak is megépítése felől provideáljon.

16. Az deákok erős hittel legyenek kötelesek, mi is vigyázatunk mind hűségedre; mind reájok harminczadosunkkal, és ha valami fraus tanáltatik hűségtekben, érdemek szerént megbüntettjük.

Datum in civitate nostra Albensi, die 28. Maji, anno 1669.

Apaffy Mihály fejedelem kancelláriájának kiadványa az Orsz. Levéltár kincstári osztályának utasításai közt.

UTASÍTÁS A SZTRONGÁS JUHOK ÉS BÁRÁNYOK TÍZEDELÉSÉRŐL 1619-BEN. **)

Ad strongam deputatis vaivodis data instructio.

1. Az vajdász, deposito juramento, megemlékezvén hitekről s urukhoz való hűségekről; az faluban bemenvén, primum et ante omnia, abban az faluban lévő *soltiszt*, *beretint* magokhoz hivatván, azzal az járásbeli krajnikkal együtt, megesküdtessék és hitek után megexaminálják: abban az faluban lévő embereknek külön-külön mennyi dézsmára való *joha* volt, *kosa*, *báránya* s *kecskéje* abban az esztendőben; kiket. conscribálván, azután az embereket hivassák elől és modo simili, azokat is hit szerént, kinek-kinek abban az esztendőben mennyi dézsmára való *joha*, *báránya*, *kecskéje* volt, abban mennyit adott el, s jelen mennyi vagyon? És ha az *soltisz beretinei* relatiójok szerént comperialtatik, bene quidem, alioquin penig, mivel fraus et dolus nemini patrocinari debet, az két fő szomszédját megexaminálván, ha az csalárdságban találtatik, juxta emeritum megbüntessék és mindazokból az johokból;

*) Azaz *sóraktárak*.

**) A *sztronga* a mi rutheneinknél hegyeken, kosarakban tanyázó juhnyájt jelent, s a tizedet ott vette meg a földesúr.